

Ziekenzalving:

13 Als een van u het moeilijk heeft, laat hij bidden; is hij vrolijk, laat hij een loflied zingen. 14 Laat iemand die ziek is de oudsten van de gemeente bij zich roepen; laten ze voor hem bidden en hem met olie zalven in de naam van de Heer. 15 Het gelovige gebed zal de zieke redden, en de Heer zal hem laten opstaan. Wanneer hij gezondigd heeft, zal het hem vergeven worden. 16 Beken elkaar uw zonden en bid voor elkaar, dan zult u genezen. Want het gebed van een rechtvaardige is krachtig en mist zijn uitwerking niet. 17 Elia was een mens als wij, en nadat hij vurig had gebeden dat het niet zou regenen, is er drie-en-een-half jaar lang geen regen gevallen op het land. 18 Toen bad hij opnieuw, en de hemel gaf regen, en het land bracht zijn vrucht weer voort. (Jak. 5: 13-18)

- In de Bijbel wordt twee keer over de zalving van zieken gesproken.
 - Eerst in Marcus 6, waar de uitzending van de twaalf discipelen beschreven is. Er staat: ‘Ze gingen op weg en riepen de mensen op om tot inkeer te komen, en ze dreven veel demonen uit en zalfden veel zieken met olie en genazen hen.’ (vs. 12-13).
 - De tweede keer is in Jakobus 5. Daar staat een drievoudige raad in geval van ziekte: 1. gebed, 2. schuldbelijdenis en 3. zalving met olie.
- **Het gebed** wordt hier in drie verbanden genoemd en is het belangrijkste.
 - Voorop staat het persoonlijke gebed. Laat de eerste gang niet zijn naar de dokter, maar naar de Heer.
 - Vervolgens wordt gesproken over de oudsten of ouderlingen van de gemeente. We moeten ons voorstellen, dat de ziekte blijft voortduren. Dan staat hier de aanbeveling de ouderlingen te vragen, om voor de zieke te bidden. Zij staan hier als vertegenwoordigers van de gehele gemeente. Zij hebben geen kracht in zichzelf en hoeven ook niet in het bezit te zijn van bijzondere gebedsgaven of gaven van genezing. Het gebed van de ouderlingen kan eventueel onder handoplegging geschieden. Reeds in de vroegchristelijke kerk is de uitdrukking 'bidden over iemand' zo opgevat. Er staat immers: 'opdat zij *over* hem een gebed uitspreken' (NBG, vs. 14).
 - Jakobus noemt in vers 16 voor de derde keer het gebed. Dat is blijkbaar het allerbelangrijkste. Hij zegt daar: 'bidt voor elkaar'. Dit is een voorschrift voor *heel de gemeente* en is niet beperkt tot de ambtsdragers.
 - Zo zijn er drie cirkels te onderscheiden: de kleinste cirkel: het persoonlijke gebed; dan een iets ruimere cirkel: de ouderlingen; daarna de grootste cirkel: heel de gemeente.
 - Jakobus heeft grote verwachtingen van het gebed. Als bewijs voert hij Elia aan. Die man bad en het regende 3 ½ jaar niet. Hij bad opnieuw en het regende!
 - Voor zo'n gebed is geloof nodig. Gelovig gebed is meer dan vragen; het is ook verwachting hebben van de Heer. Niet het dwingende gebed met het claimen van verhoring, maar het gelovige gebed waarin we pleiten op grond van Gods eigen toezegging. Het gebed waarin we veel verwachten, maar tegelijk God vrijlaten in de wijze waarop Hij verhoort.
- Behalve het gebed is ook **de schuldbelijdenis** van belang.
 - In vers 16 staat: ‘beken elkaar uw zonden’. Het kan zijn dat er onbeleden zonden zijn, al hoeft het niet. Er zijn ziekten die het gevolg zijn van een bepaalde zonde en dan moet eerst de oorzaak weggenomen worden voordat om genezing gebeden wordt. Zijn er speciale zonden tegenover God of tegenover elkaar die voortdurend in onze gedachten komen? Jakobus zegt ons in de naam van de Heer: beken uw zonden tegenover elkaar en bidt voor elkaar.

- De ouderlingen mogen de vergeving toezeggen aan iedereen die in oprecht berouw de zonden belijdt. ‘Belijden we onze zonden, dan zal hij, die trouw en rechtvaardig is, ons onze zonden vergeven en ons reinigen van alle kwaad. (...) Mocht een van u echter toch zondigen, dan hebben wij een pleitbezorger bij de Vader: Jezus Christus, de rechtvaardige.’ (1 Joh. 1:9 en 2:1). In een gezuiverde vorm mogen biecht en genadeverkondiging plaats vinden.
- **Zalving met olie:** de ouderlingen hebben de bevoegdheid tot het zalven van de zieke.
 - Zalf was destijds een geneesmiddel, overigens alleen voor verzachting van de huid en voor wondverzorging. Die zalf kon men zelf of als familieleden aanbrengen. Het gaat hier om ernstiger zieken die de oudsten laten komen als vertegenwoordigers van de gemeente, natuurlijk om een godsdienstige handeling te verrichten.
 - Zalfolie heeft in de Bijbel ook een godsdienstige betekenis. Daaraan moeten wij in dit verband vooral denken. Olie is een symbool van de Heilige Geest. De zieke en de ouderlingen zullen moeten beseffen dat zij zelf de genezing niet kunnen bewerken. Maar Gods Geest reinigt, vernieuwt, en verandert. Hij kan genezing schenken naar ziel, geest en lichaam.
 - Verder wordt zalfolie in de Schrift gebruikt tot afzondering en toewijding. De koningen, profeten en priesters, maar ook de tabernakel en de tempel werden met olie gewijd aan God. Zo mag de zalfolie voor de zieke een symbool zijn van het opgedragen worden aan de Here, of Hij zich wil ontfermen. De zalfolie is geen magisch middel, maar heenwijzing naar het werk van de Heilige Geest.
- We moeten het dus in de juiste verhoudingen zien: voorop staat het gebed, als het allerbelangrijkste. Vervolgens noemt Jakobus ook de belijdenis van schuld tegenover elkaar en de zalving. De laatste twee zijn bij ons helaas min of meer in onbruik geraakt. Toch zijn ze volop Bijbels.
- Op zalving volgt niet altijd lichamelijke genezing. We moeten God vrijlaten hoe Hij zegent. Soms geeft Hij wonderlijk herstel naar het lichaam, andere keren geeft Hij geestelijke kracht en moed om verder te gaan. In de gebrokenheid van deze bedeling geneest niet ieder, ook niet iedere gelovige. Genezing van ons lichaam is niet het hoogste doel, maar wel dat God verheerlijkt wordt in ons leven. Dat blijkt uit gebeden van de vroege kerk. Men bad om genezing naar ziel, geest en lichaam. Paulus heeft veel zieken mogen genezen in de naam van de HEER, maar hij moest in Milete zijn helper Trofimus ziek achterlaten (2 Tim. 4:20). De Heer geneest niet altijd op onze manier.

De bovenstaande tekst is overgenomen uit het artikel “ziekenzalving en handoplegging” van dr. M.J. Paul. Het is opgenomen in het boek “ziekte en genezing” onder redactie van drs. Henk Hagoort. Alleen de Bijbelcitaten zijn aangepast aan de NBV.